

ANTAGNA TEXTER

P9_TA(2021)0130

Interinstitutionellt avtal om ett obligatoriskt öppenhetsregister

Europaparlamentets beslut av den 27 april 2021 om ingående av ett interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (2020/2272(ACI))

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av talmanskonferensens beslut av den 9 december 2020 om godkännande av utkastet till det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister,
- med beaktande av utkastet till ett interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (*avtalet*),
- med beaktande av artikel 11.1 och 11.2 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artikel 295 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av utkastet till politiskt uttalande från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen med anledning av antagandet av det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister (*det politiska uttalandet*),
- med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 april 2014 mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen om ett ”öppenhetsregister” för organisationer och egenföretagare som är involverade i utformningen och genomförandet av EU:s politik (*avtalet från 2014*)¹,
- med beaktande av kommissionens förslag av den 28 september 2016 till ett interinstitutionellt avtal om ett obligatoriskt öppenhetsregister (COM(2016)0627),
- med beaktande av Europaparlamentets förhandlingsmandat om kommissionens förslag av den 28 september 2016 till ett interinstitutionellt avtal om ett obligatoriskt öppenhetsregister, som antogs av talmanskonferensen den 15 juni 2017,

¹ EUT L 277, 19.9.2014, s. 11.

- med beaktande av sin resolution av den 14 september 2017 om öppenhet, ansvarstagande och integritet i EU:s institutioner¹,
- med beaktande av det nya paketet med verktyg för öppenhet för ledamöterna, som godkändes av talmanskonferensen den 27 juli 2018,
- med beaktande av sitt beslut av den 31 januari 2019 om ändringar av arbetsordningen vilka påverkar avdelning I kapitlet 1 och 4, avdelning V kapitel 3, avdelning VII kapitlet 4 och 5 avdelning VIII kapitel 1, avdelning XII, avdelning XIV samt bilaga II², särskilt artiklarna 11 och 35,
- med beaktande av artikel 148.1 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A9-0123/2021), och av följande skäl:
 - A. I artikel 11.2 i EU-fördraget föreskrivs följande: ”Institutionerna ska föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.”
 - B. Det sanitära nödläget till följd av covid-19-pandemin har lett till att det uppstått nya former för kontakter mellan företrädare för intressegrupper och beslutsfattare.
 - C. Unionen kommer att betala ut ekonomiskt stöd till medlemsstaterna i olika former och i en omfattning som aldrig tidigare skådats i syfte att bekämpa konsekvenserna av pandemin, och alla beslut i samband med detta måste fattas med full insyn, så att fullständig ansvarsskyldighet för unionens beslutsfattare säkerställs.
 - D. Medborgarna bör ha största möjliga förtroende för unionens institutioner. För att detta förtroende ska kunna existera måste det bygga på en uppfattning om att intressebevakningen är bunden av stränga etiska normer och att medborgarnas valda företrädare på unionsnivå, kommissionsledamöterna och unionens tjänstemän är oberoende, transparenta och ansvarsskyldiga. Ett oberoende organ som är gemensamt för unionens institutioner skulle i framtiden kunna bidra till upprättandet av en gemensam etisk ram för unionstjänstemän som styr deras kontakter med företrädare för intressegrupper. Att sökande och registrerade sluter upp bakom unionens värderingar och allmänna etiska normer bör, när så är lämpligt, beaktas i samband med öppenhetsregistrets funktionssätt.
 - E. Institutionernas individuella åtgärder för att genomföra avtalet vidtas i Europaparlamentet på olika nivåer och sträcker sig från genomförandebestämmelser som antas av presidiet till ändringar av arbetsordningen.
 - F. I avtalet samtycker var och en av de tre undertecknande institutionerna till att anta enskilda beslut som ger registrets styrelse (*styrelsen*) och dess sekretariat (*sekretariatet*) befogenhet att fatta beslut på deras vägnar i enlighet med artiklarna 9 och 15.2 i avtalet.

Syfte och tillämpningsområde

¹ EUT C 337, 20.9.2018, s. 120.

² Antagna texter, P8_TA(2019)0046.

1. Europaparlamentet välkomnar avtalet som ett ytterligare steg för att höja standarden för etisk intressebevakning. Parlamentet påminner dock om att institutionerna enligt artikel 295 i EUF-fördraget endast kan reglera formerna för sitt samarbete och därför måste förlita sig på sina befogenheter att organisera sig själva för att skapa de facto-skyldigheter som kräver av tredje parter att de ansluter sig till registret. Parlamentet har sedan länge helst sett att öppenhetsregistret upprättas genom en lagstiftningsakt, eftersom detta är det enda sättet att göra det rättsligt bindande för tredje parter.
2. Europaparlamentet insisterar på att institutionerna, i linje med det politiska uttalandet, ska förbinda sig att tillämpa en samordnad strategi för att stärka den gemensamma öppenhetskulturen i syfte att förbättra och ytterligare stärka en etisk intressebevakning. Enligt avtalet, liksom enligt artikel 13.2 i EU-fördraget, är institutionerna skyldiga att samarbeta lojalt med varandra när de utvecklar den gemensamma ramen, och de bör därför sträva efter att visa största möjliga engagemang. Parlamentet påpekar att de åtgärder som avses i avtalet utgör ett minimum och skulle kunna utökas ytterligare, förutsatt att det politiska stödet finns och med beaktande av de rådande konstitutionella och rättsliga begränsningarna för ett interinstitutionellt avtal.
3. Europaparlamentet bekräftar att den interinstitutionella dialogen behöver fortsätta i syfte att upprätta öppenhetsregistret på grundval av en rättsligt bindande akt i unionens sekundärlagstiftning.
4. Europaparlamentet föreslår att man vid konferensen om Europas framtid diskuterar möjligheten att fastställa en självständig rättslig grund som skulle göra det möjligt för medlagstiftarna att anta unionslagstiftningsakter i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet i syfte att införa bindande etiska regler för företrädare för intressegrupper i deras kontakter med unionens institutioner.
5. Europaparlamentet välkomnar att Europeiska unionens råds status har ändrats från observatör till formell part i avtalet. Dess deltagande är dock begränsat till möten med de högsta tjänstemännen och, enbart inom ramen för frivilliga system, möten med de ständiga representanterna och de ställföreträdande ständiga representanterna under ordförandeskapet och sex månader dessförinnan. För att den gemensamma ramen ska bli trovärdig måste alla ständiga representanter aktivt delta i den genom sina frivilliga system och fortsätta att tillämpa dessa efter att ordförandeskapet är över samt, i den mån det är möjligt, utvidga dem till andra tjänstemän.
6. Europaparlamentet påpekar att kommissionen under förhandlingsprocessen inte har gjort några påtagliga ytterligare åtaganden i förhållande till den gemensamma ramen. Parlamentet beklagar särskilt att ramen, när det gäller tillämpningsområdet för personalen, bara omfattar institutionernas högsta tjänstemän. En översyn av villkorlighetsarrangemangen med avseende på alla tre institutionerna måste inbegripa möten med annan personal på institutionerna, på enhetschefsnivå och däröver.
7. Europaparlamentet välkomnar de åtaganden som parlamentet gjort under förhandlingsprocessen när det gäller villkorlighet och kompletterande öppenhetsåtgärder. Ändringen av artiklarna 11 och 35 i arbetsordningen har inneburit ett starkt åtagande i detta avseende. Parlamentet välkomnar att avtalet bevarar ledamöternas konstitutionella rätt att fritt utöva sitt mandat.

8. Europaparlamentet välkomnar möjligheten för unionens institutioner, organ, kontor och byråer att delta på frivillig grund. Parlamentet anser att ett sådant deltagande bör uppmuntras av de undertecknande institutionerna, i linje med deras skyldighet att främja användningen av registret och i största möjliga utsträckning använda det. Det kommer också att kräva att de undertecknande institutionerna tilldelar ytterligare resurser till registret.

Verksamhet som omfattas

9. Europaparlamentet framhåller att avtalet bygger på en verksamhetsbaserad strategi som inbegriper indirekt lobbyverksamhet. Det är viktigt att sådan verksamhet omfattas, i synnerhet med tanke på att det mot bakgrund av pandemin har uppstått nya former för kontakter mellan företrädare för intressegrupper och beslutsfattare i EU.
10. Europaparlamentet välkomnar klargörandena om vilken verksamhet som omfattas och inte omfattas, bland annat att spontana möten utesluts och att mellanhänder från tredjeländer utan diplomatisk status omfattas.
11. Europaparlamentet anser att det är viktigt att fastställa vilka möten med företrädare för intressegrupper som bör offentliggöras som möten som planerats i förväg. Parlamentet välkomnar kommissionens praxis att offentliggöra även de möten som äger rum under andra former än personliga möten, till exempel via videokonferens. Parlamentet insisterar på att ett inplanerat telefonsamtal också bör betraktas som ett möte.

Villkorlighet, årsrapport och översyn

12. Europaparlamentet anser att genomförandet av villkorlighetsåtgärderna och andra kompletterande öppenhetsåtgärder genom individuella beslut är ett sätt att respektera de tre undertecknande institutionernas respektive interna organisatoriska befogenheter. Parlamentet välkomnar i detta avseende att årsrapporten har utvidgats till genomförandet av denna typ av åtgärder som antas av de undertecknande institutionerna.
13. Europaparlamentet föreslår att årsrapporten ska innehålla uppgifter om registrerade som har utretts och slutligen strukits ur registret på grund av bristande efterlevnad av uppförandekoden.
14. Europaparlamentet välkomnar den tidiga och regelbundna översynen av de genomförandeåtgärder som vidtas i enlighet med artikel 5 i avtalet, i syfte att lägga fram rekommendationer för förbättring och förstärkning av dessa åtgärder.
15. Europaparlamentet uppmanar de undertecknande institutionerna att genomföra en analys av de effekter som nya öppenhetsregler har på beslutsförfarandena, inbegripet villkorlighetsåtgärder och kompletterande öppenhetsåtgärder som antas av institutionerna inom den gemensamma ramen, och hur dessa regler påverkar medborgarnas uppfattning om unionens institutioner, inför nästa översyn av registret.
16. Europaparlamentet framhåller att ett tydligt och snabbt offentliggörande av villkorlighetsåtgärderna och de kompletterande öppenhetsåtgärderna är avgörande för att säkerställa den öppenhet gentemot företrädare för intressegrupper och medborgare som gör att de kan känna förtroende för att den gemensamma ramen fungerar väl.

Europaparlamentets roll

17. Europaparlamentet välkomnar de åtaganden som parlamentet gjort under förhandlingarna, särskilt när det gäller förslaget ”Att täppa till kryphålen – parlamentets förslag om villkorlighet”, och insisterar på att åtagandena fullt ut måste genomföras och offentliggöras utan otillbörligt dröjsmål, i enlighet med artikel 5.3 i avtalet.
18. Europaparlamentet betonar behovet att se till att det inom parlamentet finns ett stort politiskt egenansvar för genomförande- och översynsprocessen. Parlamentet föreslår också att underlaget till och utformningen av den översynsprocess som anges i artikel 14 i avtalet blir föremål för ett nära samarbete med Europaparlamentets vice talman med ansvar för öppenhetsregistret.
19. Europaparlamentet begär särskilt att presidiet och andra berörda organ skyndsamt ska genomföra följande åtgärder:
 - a) Upprätta en direkt koppling mellan offentliggörandet av mötena enligt artikel 11.3 i arbetsordningen och öppenhetsregistret samt införa väsentliga förbättringar för att göra detta verktyg fullständigt användarvänligt och sökbart.
 - b) Upprätta en direkt koppling mellan det avtryck i lagstiftningen som anges i artikel 4.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter i bilaga I till parlamentets arbetsordning och öppenhetsregistret.
 - c) Införa en regel om att parlamentets tjänstemän, från enhetschefs nivå till generalsekreteraren, endast ska få träffa registrerade företrädare för intressegrupper.
 - d) Utfärda en rekommendation till parlamentets personal om att träffa enskilda eller organisationer som omfattas av öppenhetsregistret endast om dessa är registrerade och att systematiskt kontrollera detta före sina möten.
 - e) Utveckla en övergripande strategi för att villkora deltagande som talare vid alla evenemang som anordnas av utskott eller av tvärpolitiska grupper, såsom workshoppar och seminarier liksom delegationssammanträden, med registrering för alla som omfattas av öppenhetsregistret.
 - f) Utveckla en övergripande och konsekvent strategi för gemensamt värdskap för evenemang i parlamentets lokaler och vid behov villkora det med registrering för alla som omfattas av öppenhetsregistret.
20. Europaparlamentet uppmanar särskilt utskottsordförandekonferensen att
 - a) anta riktlinjer för att stödja föredragandena, skuggföredragandena och utskottsordförandena så att de kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 11.3 i arbetsordningen,
 - b) anta riktlinjer för utskottssekretariaten för att stödja ledamöterna genom att systematiskt påminna dem om möjligheten att, i enlighet med artikel 4.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter i bilaga I till arbetsordningen, offentliggöra

förteckningen över företrädare för intressegrupper som har rådfrågats om frågor som behandlas i betänkandet.

21. Europaparlamentet uppmanar utskottet för konstitutionella frågor att i samband med översynen av parlamentets arbetsordning överväga införandet av ytterligare öppenhetsåtgärder för att stärka parlamentets engagemang för den gemensamma ramen. Parlamentet understryker vikten av de formella krav som gäller för varje översyn av arbetsordningen.

Kriterier för anslutning, uppförandekod, upplysningar som ska lämnas av de registrerade

22. Europaparlamentet konstaterar att iakttagandet av uppförandekoden i bilaga I till avtalet är en del av kriterierna för anslutning och att registrerade ska beakta sekretesskrav och regler som är tillämpliga på före detta ledamöter och anställda vid institutionerna och som gäller för dessa ledamöter och anställda efter att de lämnat sina uppdrag.
23. Europaparlamentet välkomnar förtydligandet att registrerade inte befrias från skyldigheten att se till att samma etiska normer iakttas när de lägger ut en del av sin verksamhet på entreprenad till andra.
24. Europaparlamentet välkomnar att registrerade är skyldiga att offentliggöra finansiell information om både klienter och mellanhänder och att finansiell information krävs också av registrerade som inte företräder kommersiella intressen. Parlamentet välkomnar att registrerade är skyldiga inte bara att offentliggöra finansiell information en gång om året utan också att hålla denna information aktuell, särskilt när det sker en betydande förändring av detaljer som är föremål för genomförandebeslut.
25. Europaparlamentet betonar att de registrerade nu är skyldiga att upplysa om vilka lagstiftningsförslag, politikområden eller initiativ som de riktar in sig på. Parlamentet anser att detta kommer att bidra till ökad insyn i de intressen som de företräder.

Sekretariat och styrelse

26. Europaparlamentet välkomnar åtagandet att öka resurserna för underhåll, utveckling och främjande av registret samt rådets formella bidrag till sekretariatet. Parlamentet anser att sådana åtaganden gentemot den gemensamma ramen bör öka sekretariatets kapacitet att i god tid ge de registrerade vägledning och stödja dem i registreringen och uppdateringen av de begärda uppgifterna. Parlamentet påpekar i synnerhet att personalresurserna är mycket begränsade i förhållande till antalet registrerade i jämförelse med liknande nationella system och att denna begränsning hämmar registrets effektivitet. Parlamentet uppmanar institutionerna att se till att de resurser och den personal som behövs för att garantera att sekretariatet och styrelsen fungerar väl tillhandahålls.
27. Europaparlamentet anser att de lika villkor som gäller för alla de tre institutionerna i sekretariatets och styrelsens verksamhet bör säkerställa samförstånd, utveckla ett gemensamt ansvarstagande för ramen och främja en gemensam öppenheitskultur.
28. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av styrelsen och dess uppgift att utöva tillsyn över det övergripande administrativa genomförandet av avtalet och fungera som översynsorgan för de åtgärder som vidtas av sekretariatet. Parlamentet välkomnar att avtalet innehåller ett robust administrativt förfarande som säkerställer de registrerades

processuella rättigheter.

Förfarandebestämmelser

29. Europaparlamentet godkänner ingåendet av avtalet enligt bilaga A till detta beslut.
30. Europaparlamentet godkänner det politiska uttalandet från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen enligt bilaga B till detta beslut, som tillsammans med avtalet kommer att offentliggöras i L-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*.
31. Europaparlamentet beslutar att styrelsen och sekretariatet, i enlighet med artiklarna 9 och 15.2 i avtalet, från och med avtalets ikraftträdande ska ha befogenhet att på Europaparlamentets vägnar anta individuella beslut som rör sökande och registrerade i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister¹.
32. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets och kommissionens respektive ordförande underteckna avtalet och se till att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att för kännedom översända detta beslut med bilagor till rådet, kommissionen och medlemsstaternas parlament.

¹ EUT L 207, 11.6.2021, s. 1.

**INTERINSTITUTIONELLT AVTAL MELLAN EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA UNIONENS RÅD OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN OM ETT
OBLIGATORISKT ÖPPENHETSREGISTER**

(Texten i bilagan återges inte här eftersom den motsvarar det interinstitutionella avtal som publicerats i EUT L 207, 11.6.2021, s. 1.)

POLITISKT UTTALANDE FRÅN EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA UNIONENS RÅD OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN MED ANLEDNING AV ANTAGANDET AV DET INTERINSTITUTIONELLA AVTALET OM ETT OBLIGATORISKT ÖPPENHETSREGISTER

Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen erkänner vikten av villkorlighetsprincipen som en grundbult i den samordnade strategi som de tre institutionerna har valt i syfte att stärka en gemensam öppenheitskultur och samtidigt fastställa höga standarder för en öppen och etisk intresserepresentation på unionsnivå.

Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen bekräftar att vidtagna villkorlighets- och kompletterande öppenheitsåtgärder avseende följande frågor är förenliga med det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenheitsregister, stärker målet om deras samordnade strategi och utgör en fast grund för att bygga vidare på och förbättra strategin samt ytterligare stärka den etiska intresserepresentationen på unionsnivå:

- Möten mellan beslutsfattare och registrerade intresseorganisationer, i förekommande fall¹.
- Offentliggörande av möten med intresseorganisationer, i förekommande fall².
- Möten mellan anställda, särskilt högre tjänstemän, och registrerade intresseorganisationer³.

¹ Artikel 11.2 i Europaparlamentets arbetsordning, artikel 7 i kommissionens beslut av den 31 januari 2018 om en uppförandekod för Europeiska kommissionens ledamöter (C(2018)0700) (EUT C 65, 21.2.2018, s. 7); punkt V i kommissionens arbetsmetoder.

² Artikel 11.3 i Europaparlamentets arbetsordning, kommissionens beslut 2014/838/EU, Euratom av den 25 november 2014 om offentliggörande av information om möten som hålls mellan kommissionens generaldirektörer och organisationer eller egenföretagare (EUT L 343, 28.11.2014, s. 19), kommissionens beslut 2014/839/EU, Euratom av den 25 november 2014 om offentliggörande av information om möten som hålls mellan kommissionsledamöter och organisationer eller egenföretagare (EUT L 343, 28.11.2014, s. 22).

³ Artikel 3 i rådets beslut om reglering av kontakter mellan rådets generalsekretariat och företrädare för intressegrupper,; punkt V i Europeiska kommissionens arbetsmetoder.

- Inlägg vid offentliga utfrågningar i Europaparlamentet¹.
- Medlemskap i kommissionens expertgrupper och deltagande i vissa evenemang, forum eller informationsmöten².
- Tillträde till institutionernas lokaler³.
- Sponsring av evenemang för registrerade intresseorganisationer, i förekommande fall.
- En politisk förklaring från medlemsstaterna om att i enlighet med nationell rätt och nationella befogenheter frivilligt tillämpa villkorlighetsprincipen för möten mellan deras ständiga representant eller deras ställföreträdande ständiga representant och intresseorganisationer under deras ordförandeskap i rådet och det föregående halvåret, och eventuella ytterligare frivilliga åtgärder från enskilda medlemsstaters sida i enlighet med nationell rätt och nationella befogenheter, vilka båda noteras.

¹ Artikel 7 i beslutet av parlamentets presidium av den 18 juni 2003 om regler för offentliga utfrågningar.

² Artikel 35 i Europaparlamentets arbetsordning, artikel 8 i kommissionens beslut av den 30 maj 2016 om övergripande regler för inrättandet av kommissionens expertgrupper och för deras funktion (C(2016)3301): artiklarna 4 och 5 i rådets beslut om reglering av kontakter mellan rådets generalsekretariat och företrädare för intressegrupper.

³ Artikel 123 i Europaparlamentets arbetsordning jämförd med generalsekreterarens beslut av den 13 december 2013 om bestämmelser om passerkort och tillstånd för tillträde till parlamentets lokaler: artikel 6 i rådets beslut om reglering av kontakter mellan rådets generalsekretariat och företrädare för intressegrupper.